

המכון החינוכי הישראלי ע"ש יאנוש קורצ'אק ז"ר
The Korbak Educational Institute of Israel

הליכתם של יאנוש קורצ'אק ותלמידיו אל המשלוח לטרבלינקה

אדולף-אברהם ברמן, מתוך עדותו במשפט אייכמן.
בתוך: "מימי המחתרת", 1971, עמ' 225. הוצ' המנורה

שאלה: אתה זוכר את יאנוש קורצ'אק צועד בראש התהלוכה?

תשובה: כן, אני זוכר היטב. אחד המוסדות שאותם הובילו ל"אומשלאגפלאץ" היה המוסד הזה למופת ולדוגמה, בית היתומים של יאנוש קורצ'אק. זו היתה תהלוכה מזעזעת.

אב בית-הדין: ראית זאת בעיניך?

תשובה: כן. הוא הלך בראש התהלוכה ועל ידו שני ילדים קטנים. אחריו המחנכת הראשית של המוסד, סטפאניה וילצ'ינסקה יחד עם ילדים קטנים. הם צעדו עם המון יהודים שנתפסו ב"בֶּלֶזְקֶה" הזאת, במצור האיום הזה. כשהם באו ל"אומְשְׁלֶאגְפֶּלֶאץ" היו שם שוטרים מסויימים שרצו לשחרר את יאנוש קורצ'אק. הוא היה ידוע מאד ואהוב.

היועץ המשפטי: שוטרים פולנים?

תשובה: יהודים. קורצ'אק אמר שהוא לא רוצה להיפרד מהילדים שהוא חונך אותם. הדאגה היחידה של יאנוש קורצ'אק היתה אז, שהילדים נאלצו לרדת ... שלילדים לא היה זמן להתלבש... סטפאניה וילצ'ינסקה אמרה לילדים שהם נוסעים לטיול, שסוף סוף יראו את השדות והיערות, את הפרחים שהם אף פעם לא ראו בגיטו. וחיוך, חיוך קל היה על שפתיה. לאחר כמה שעות הכניסו אותם לקרונות-המוות, וזאת היתה הדרך האחרונה של המחנך הגדול הזה.

אברהם ברמן נולד בוורשה. במהלך מלחמת העולם השנייה היה מנכ"ל הארגון "צנטוס לעזרת ילדים בוורשה ומזכ"ל המועצה הפולנית לעזרת יהודים, "ז'גֶוֹטֶה". בגטו וורשה נמנה עם ראשי המחתרת היהודית האנטי-נאצית, וכן היה חבר נשיאות הוועד הלאומי המחתרתי.

בשנת 1950 עלה לישראל, והחל לפעול במוסדות מפ"ם. בשנים 1951–1955 כיהן כחבר-כנסת בכנסת השנייה.